

OTSUS

05.09.2025 nr 5-5/2025-039

Konkurentsiamet teeb haldusmenetluse seaduse (HMS) § 64 lg 3 ja § 65 lg 2 alusel järgneva sisuga otsuse.

RESOLUTSIOON

Tunnistada kehtetuks Konkurentsiameti 14.06.2022. aasta ettekirjutus nr 5-52/2022-031.

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. Konkurentsiamet algatas **18.10.2018** järelevalvemenetluse nr 5-1/18-0293 11 ettevõtja suhtes, kes moodustasid ühispakkumuse Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK) **18.01.2018** väljakuulutatud riigihankes „Metsamaterjali maanteevedu 2018-2023“ (viitenumbri 193899).
2. Konkurentsiamet esitas **08.05.2020** ettekirjutuse hoiatuses esialgse kaubaturu määratluse, mida täiendas järelevalvemenetluse adressaatide seisukohtade järel 21.11.2021. Järelevalvemenetluse tulemusena tuvastas Konkurentsiamet konkurentsiseaduse § 4 rikkumise ettekirjutuses **14.06.2022 nr 5-52/2022-031** (edaspidi otsus) ning seadis Osaühing Prentonile kohustuse lõpetada koostöö 10 ettevõtjaga.
3. Osaühing Prentonile heideti (kokkuvõtvalt) ette KonkS § 4 keeldu rikkuva ühispakkumuse moodustamist läbi selle, et ta osales koos 10 teise ettevõtjaga RMK riigihankel ning nõuti selle koostöö lõpetamist.
4. Osaühing Prenton esitas Tallinna Halduskohtule **13.07.2022** kaebuse Konkurentsiameti 14.06.2022 ettekirjutuse nr 5-5/2022-031 resolutsiooni punktide 1 ja 2 tühistamiseks või alternatiivselt otsuse tühistamiseks. Konkurentsiamet esitas 08.09.2022 vastuse kaebusele koos vaidlusega seotud ja haldusmenetluse käigus kogutud tõenditega. Kaebaja esitas **23.05.2025** täiendavad seisukohad. Asja sisuline arutelu on planeeritud kohtuistungil 23.09.2025.
5. Vaidluse all on (kokkuvõtvalt) KonkS § 4 keelu rikkumise tõendatus, ettekirjutuse õiguspärasus, sealhulgas kaubaturu piiritlemine turuosaliste ja geograafilise ulatuse osas.

KONKURENTSIAMETI ÕIGUSLIK HINNANG

6. Tuginedes haldusmenetluse seaduse § 64 lg-le 3 ja 65 lg-le 2 ning järgnevatele kaalutlustele:

- menetlusele kulunud aeg;
- ettekirjutuse täitmise võimatus;
- ühispakkumuse lubatavuse õiguslik küsitavus ja selle tõendamise ulatus,

otsustab Konkurentsiamet tunnistada kehtetuks 14.06.2022. aasta ettekirjutus nr 5-52/2022-031.

7. Eelnevas punktis toodud menetluse asjaoludest nähtub, et järelevalvemenetlus koos ettekirjutuse vaidlustamisega on aega võtnud peagi juba viis aastat. Arvestades, et ettekirjutus vaidlustati Tallinna Halduskohtus juba 2022. aastal ning seni ei ole jõutud veel asja sisulise aruteluni, on kohtumenetlusele kuluv aeg prognoosimatu ning lõpplahendi jõustumine võib võtta veel mitmeid aastaid. Menetluse jätkumine on koormav nii haldusorganile kui menetlusosalisele ning toob kaasa täiendavaid kulusid. Arvestades, et ettekirjutust ei ole võimalik enam täita ning sellega ei ole võimalik parandada konkurentsiolukorda, on sellise vaidluse jätkumine ka avalikust huvist lähtuvalt perspektiivitu.

8. Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK) 18.01.2018 avaldatud riigihankes „Metsamaterjali maanteevedu 2018-2023“ (viitenumbri 193899) sõlmiti raamlepingud 12.06.2018. Raamlepingu täitmise tähtaeg on riigihangete registris märgitud 30.06.2023, seejuures esitas RMK 19.06.2023 Konkurentsiameti 14.06.2022. aasta ettekirjutuse nr 5-52/2022-031 alusel nõude Osühingule Prenton konkurentsi kahjustava tegevuse ja veolepingute täitmise lõpetamiseks.

9. KorS § 28 lõige 1 annab korrakaitseorganile riikliku järelevalve raames õiguse teha ettekirjutus, kas ohu või korrarikkumise korral ning vastavalt, kas ohu tõrjumiseks või korrarikkumise kõrvaldamiseks. Otsusega tegi Konkurentsiamet ettekirjutuse korrarikkumise ehk KonkS § 4 rikkumise kõrvaldamiseks.

10. Riigikohtu praktika järgi tuleb korrarikkumise kõrvaldamiseks tehtud ettekirjutuse õiguspärasuse kindlakstegemisel kontrollida, kas ettekirjutuse adressaadile on kontrolliga hõlmatud õigusnormide rikkumist õigesti ette heidetud ning, kas ettekirjutus on suunatud jätkuva korrarikkumise kõrvaldamisele. (Riigikohtu halduskolleegium, 20.04.2018, nr 3-15-443/54 p 14).

11. Ettekirjutuse õiguspärasust tuleb hinnata selle andmise hetkel esinenud asjaolude alusel, mis arvestades menetlustele juba kulunud aega on raskendatud, enamgi veel asjaolude täpsustamine või üle kontrollimine on muutunud võimatuks. Juhul, kui kohtumenetluse tulemusena ettekirjutus tühistatakse näiteks kaalutusõiguse või põhjendamiskohustuse rikkumise tõttu, ei oleks menetluse jätkamine eeltoodud põhjustel enam ka võimalik. Ettekirjutusega etteheidetud raamlepingu alusel tehtav koostöö lõppes raamlepingu täitmisega juba 30.06.2023. Seega leiab Konkurentsiamet, et ettekirjutus ei ole enam kooskõlas riikliku järelevalvemenetluse põhimõtetega.

12. Riigihangete seadus (RHS) § 95 lg 4 p 5 annab hankijale õiguse pakkuja hankemenetlusest kõrvaldada konkurentsi kahjustava kokkuleppe, ettevõtjate ühenduse otsuse või kooskõlastatud

tegevuse tõttu. Siiski ei anna riigihankeõigus hinnangut, milline ühispakkumus on konkurentsioiguse vaatest lubatav.

11. Arvestades, et ühispakkumuste esitamise lubatavusele õigusliku hinnangu andmine on keerukas õiguslik küsimus ning arvestades riigihanke läbiviimisest möödunud aega, on selle kohtulik kontroll samuti raskendatud. Ettekirjutuse kehtetuks tunnistamisega ei mööna Konkurentsiamet, et sellise ühispakkumuse esitamine oleks olnud lubatav. Ühispakkumuse esitamise lubatavus ning sellest tulenev konkurentsiseaduse § 4 rikkumine seisneb peamiselt õigusküsimuses kas ühispakkujad suudaks hankepingut täita iseseisvalt või milliste riigihanke tingimuste täitmiseks on vajalik ühispakkumuse esitamine. Konkurentsiameti 14.06.2022 ettekirjutuse nr 5-52/2022-031 põhjendused on selles küsimuses üldistatud. Samas peavad ettevõtjad endiselt arvestama, et nende kohustus on tagada riigihangetes konkurents, vältida kokkuleppeid ning kooskõlastatud tegevust ja peavad arvestama, et sellega mitte kooskõlas olev tegevus on karistatav.

VAIDLUSTAMISVIIDE

Adressaadil on õigus 30 päeva jooksul esitada:

- vaie Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või
- kaebus Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

OTSUSE KÄTTETOIMETAMINE

Otsus on kehtiv alates adressaadile kättetoimetamist (HMS § 61 lg 1). Haldusakt loetakse kätte toimetatuks selle edastamisel juriidilise isiku äriregistrisse kantud elektronposti aadressil (prenton77@gmail.com).

(allkirjastatud digitaalselt)

Evelin Pärn-Lee
peadirektor

Jaanika Kangur
Jaanika.Kangur@konkurentsiamet.ee